

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

II. An Lutherana Sacramenti definitio subsistat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

2. Fatentur Sacramentarii, in Bibliis idem esse *Mysterium*, quod *Sacramentum*; negant autem hoc propriè dictū reperiri, in nostro significationis vsū. Ideo hi id reiiciunt, vt *ἀγραφοί*: illi recipiunt, tamen *ἀγραφοί*. Sic tamen est in Scriptura, quatenus significat *signum rei secretæ*; & alibi etiam *rem secretam*. At Eph. 5. propriè significans exprimitur ibi, *Sacramentum hoc magnum est*. hoc sc. quod erunt duo in carne vna. Nique ita significaret; Apostoli tota ratio periret. Probare enim nititur, debere viros diligere vxores suas; quia hoc; *Erunt duo in carne vna, magnum est Sacramentum*.

3. Ita S. Patres. Quare Kemnitius fatetur vocem, *Sacramentum*, inueniri in S. Scriptura propriè significantem; sed quatenus generica est; non quā specifica. Et ipleramē vt specificā vtitur in Exam. pag. 22. *Coniunctio viri, & vxoris in coniugio est Sacramentum coniunctionis Christi & Ecclesie*.

4. Omnis lingua ac natio vocem *Sacramentum* vsurpat propriè: vt vocum similitum plurium vsus obtinet cōmunis, quæ tamē nusquam in Scriptura reperitur: vt *Trinitas*, *Consubstantialis*, *Persona*. &c. Ex his liquet vanitas Sectariorum.

Q V Æ S T I O II.

An Lutherana Sacramenti definitio subsistat?

KEMNITIVS ad eam octo requirit. Sacramentum est, 1. Signum materiale, 2. diuina mandatum institutione; 3. in Nouo Testamento. 4. perpetuum, 5. habens promissionem gratiæ, 6. annexam Signo. 7. ad peccato um remissionem; 8. vt singulis, qui cum fide vtuntur Sacramento, in particulari obligetur.

AUTOR. AD I. Idis nec docet, nec

alicunde vsquam è Scriptura docere potest: dicit solū, quia præsupponit, solū Cœnam & Baptismum esse Sacramēta.

AD II. Esse Mandatum scriptum vel non scriptum, est Sacramentis per accidens, non essentialē: nam alioquin Christus & Apostoli non ministrassent vera Sacramēta ante, quam essent Euangelia descripta.

AD III. Rectè. Atque Caluinus *Inst. l. 4. c. 14. §. 7.* Kemnitius in *Exam. p. 2. c. de Baptismo Ioannis*. Melancthon in *Locis*. volunt, Baptismum à Ioanne Baptista institutum, à Christo adprobatū esse: Noui Testamenti verò autor cum Christus sit, Baptismum eis esse Veteris Testamenti institutum oportet, proindeque nec Sacramentum esse.

AD IV. Rectè: Malè igitur Lutherus *libr. de Captiuitate Babylonica cap. de Baptismo*, numerat inter Sacramēta Rorem velleris Gedionæi, Vmbram retrogressam Achazi.

AD V. Promissio gratiæ duplex potest videri: Vna, quæ sit effectus Sacramenti, vt signi efficacis ad iustificationē infallibilem Hæc apud Catholicos certa inuēitur in Dei Verbo scripto ad omnia Sacram: sed etiam in Tradito: apud Sectarios autem non. Nam Eucharistiæ extant promissiones tales, *Ioann. 6.* At Luthero in *Captiuitate Babylonica cap. de Eucharist.* ibi *nec syllabà de Sacramento loquitur*: Itemque Caluino ibidem cum affecis. Nec vsquam extat alia: ergo ipsis nulla est; proinde nec Sacramentū iis Eucharistia est. Nam *Mat. 24. Marc. 14. Luc. 22.* promissio refertur ad Sacrificium Crucis, non ad Sacramentum: *Traditur; ait, Effundetur; non, Traditur.*
Hh Al-

Altera promissio Præcedens, quæ Sacramento obsignetur, ut sigillo. Hæc necessaria non est, quia in Baptismo nequit ostendi: ergo falsa est. Dicunt Lutherus in *Visit. Saxon* & Melanchthon cap. de Baptismo: *Qui credit & baptizatus fuerit, saluus erit*: En promissio. At non præcedens signum, sed efficaciam explicatio. Dein Baptismus est eis per Ioannem institutus; illa promissio autem est post passionem facta. *Marc. ult.* Et illud, *Ioann. 3. Nisi quis renatus. &c.* est comminatio, non Institutio Baptismi.

AD VI. Falsum est. Quia Verbum Signo annecti Ordinatione Dei iussum, nunquam est promissorium; sed vel Assertorium, vel Deprecatorium. Ut *Ego te baptizo. Item: Accipite & comedite. &c.* Lutherani & Calviniani quod Verbum prædicatum esse formam dicant, id ex suo precepto fingunt cerebro; non ex Christo, vel Paulo.

AD VII. Falsum est. Quia etiam Eucharistia non est instituta ad remissionem peccatorum; sed nutritionem viuorum. *Qui enim manducat indignè, iudicium sibi manducat*, non remissionem peccatorum. Est tamen est verè Sacramentum.

AD VIII. Sit quæstio sequens.

Q V Æ S T I O III.

An Sacramentum obsignet ut sigillum, & confirmet ut miraculum?

LUTHERANI & CALVINIANI, aiunt: 1. *LUTHERVS lib. de Capt. Babyl. c. de Baptismo.* SVADET id ex miraculis Roris in vellere, *Iudic. 6.* Umbra retrogressa, *3. Reg. 20.* quibus suas promissiones confirmavit. 2. Quia, *1. Pet. 2. Salus facit baptisina, non depositio sordium, sed conscientia interrogatio in Deum, ἐπερωτημα,* vertit Lutherus *Pactum*, sic & Calvinus.

3. *CALVINVS Instit. l. 4. cap. 15. §. 5.* Circumcisio, *Rom. 4.* dicitur *σφραγίς*, id est sigillum pacti Abraham facti. 4. Quia *Gen. 9.* Iris dicitur signum fœderis confirmati: Sic & Sacramenta.

AUTOR. Sacramenta non sunt Sigilla, promissionem confirmantia instar Sigilli aut miraculi. 1. Quia sic esse notiora & efficaciora deberent Verbo Dei: ut Sigillum Regis est notius literis; miraculum notius, non Verbo prædicato, sed prædicantis fide. Atqui Sacramenta non sunt notiora & efficaciora Verbo Dei: nam in omni re Verbum notius est quàm signum vel nutus. Et Lutherus ait, libro contra Cochlaem: *Verbum longè præualeat signo visibili; nullum tamen per se iustificat, nisi credentem.*

2. Quia Sacramenta esse Dei Sigilla nescitur nisi per Verbum Dei: ergo hoc esse notius deberet sigillo: at istud nullum de Sigillis extat. Et sigillum regium sine literis auctoritatem habet; literæ verò nullam sine sigillo: atqui Sigilla Sacramentaria illa sine Dei Verbo nullam habent auctoritatem, & Verbum sine iis habet.

3. Quia Essentia Sacramentorum nusquam intelligi melius potest, quàm ex Verbis Institutoris: At in his Sacramenta nusquam dicuntur testimonia promissionum, sed describuntur ut Instrumenta Iustificationis. Vnde in Baptismo dicimur, *Ioann. 3.* nasci, *Eph. 5.* sanctificari, mundari: Eucharistia viuere in æternum, *Ioann. 6. &c.*

4. Quia bona opera sunt testimonia adeptæ gratiæ longè meliora, quàm Ablutio vel Synaxis: cum impii multi fide corde baptizentur, & communicent: ergo si.